

TISKOVÁ ZPRÁVA Č. 117/24

V Lucemburku dne 29. července 2024

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-202/24 | [Alchaster]¹

Zatýkácí rozkazy vydané Spojeným královstvím: Soudní dvůr objasnil podmínky, za kterých mohou být vykonány v Evropské unii

Od vystoupení Spojeného království z Evropské unie se řídí výkon zatýkácích rozkazů vydaných Spojeným královstvím v Unii dohodou o obchodu a spolupráci mezi Uníí a Spojeným královstvím. Soudní dvůr rozhodl, že justiční orgány členských států, které jsou požádány o výkon takového zatýkácího rozkazu, musí provést samostatné posouzení nebezpečí porušení Listiny základních práv Evropské unie, kterému je dotyčná osoba v případě předání do Spojeného království údajně vystavena. Mechanismus předávání stanovený dohodou o obchodu a spolupráci se liší od mechanismu zavedeného rámcovým rozhodnutím o evropském zatýkáčím rozkazu.

Dohoda o obchodu a spolupráci² uzavřená mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím za účelem úpravy jejich vztahů po brexitu stanoví mimo jiné justiční spolupráci v trestních věcech založenou na mechanismu předávání osob na základě zatýkácího rozkazu.

Soudce okresního soudu v Severním Irsku (Spojené království) vydal čtyři zatýkácí rozkazy na osobu podezřelou ze spáchání trestných činů souvisejících s terorismem. Dotčená osoba ve svém odvolání k Nejvyššímu soudu Irska tvrdila, že její předání je neslučitelné se zásadou zákonnosti trestných činů a trestů z důvodu nepříznivé změny pravidel podmíněného propuštění, kterou Spojené království přijalo po údajném spáchání dotčených trestných činů.

Nejvyšší soud Irska uvedl, že Nejvyšší soud Spojeného království již dospěl k závěru o slučitelnosti těchto pravidel s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP)³ a že již sám v tomto kontextu odmítl tvrzení dotčené osoby týkající se nebezpečí porušení EÚLP. Předkládající soud, který si klade otázku, zda lze stejný závěr vyvodit s ohledem na zásadu zákonnosti trestných činů a trestů, zakotvenou v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)⁴, se obrátil v této souvislosti na Soudní dvůr.

Soudní dvůr v dnešním rozsudku objasnil úlohu, kterou musí sehrát vykonávající justiční orgán členského státu v případě, že osoba, na kterou se vztahuje zatýkácí rozkaz vydaný na základě dohody o obchodu a spolupráci, tvrdí, že v případě předání do Spojeného království bude vystavena nebezpečí porušení této zásady. Soudní dvůr upřesnil, že tento vykonávající justiční orgán musí provést samostatné posouzení tohoto nebezpečí s ohledem na Listinu, přestože riziko porušení EÚLP již bylo vyloučeno.

Vykonávající justiční orgán může odmítnout vykonat zatýkácí rozkaz pouze tehdy, pokud má poté, co požádal vystavující justiční orgán o doplňující informace a záruky, k dispozici objektivní, spolehlivé, přesné a řádně aktualizované údaje dokládající existenci skutečného nebezpečí uložení trestu, který je přísnější, než je trest, jaký bylo původně možné uložit v době spáchání trestného činu.

Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že **rámcové rozhodnutí o evropském zatýkáčím rozkazu**⁵ **neupravuje výkon zatýkáčích rozkazů vydaných Spojeným královstvím po uplynutí přechodného období stanoveného v dohodě o vystoupení**⁶. **Od tohoto data je tento výkon upraven dohodou o obchodu a spolupráci.** Podle této dohody může členský stát odmítnout výkon takového zatýkácího rozkazu pouze z důvodů vyplývajících z této dohody. V tomto rámci jsou vykonávající justiční orgány členských států povinny při přijímání rozhodnutí o předání osoby do

Spojeného království na základě dohody o obchodu a spolupráci zajistit dodržování základních práv uznaných Listinou.

Soudní dvůr v tomto ohledu poznamenal, že zjednodušený a účinný systém předávání odsouzených nebo podezřelých osob zavedený rámcovým rozhodnutím o evropském zatýkacím rozkazu spočívá na vysoké úrovni **důvěry**, která musí existovat **mezi členskými státy**, a na **zásadě vzájemného uznávání**. Tato zásada představuje „úhlavní kámen“ justiční spolupráce mezi členskými státy v trestních věcech. Jedná se o zvláštní povahu vztahů mezi členskými státy, která spočívá na základním předpokladu, že každý členský stát sdílí se všemi ostatními členskými státy soubor **společných hodnot, na nichž je Unie založena** a uznává, že s ním ostatní členské státy tyto hodnoty sdílejí.

Takovou úroveň důvěry lze založit také mezinárodními dohodami mezi členskými státy a některými třetími zeměmi, které udržují s Evropskou unií výsadní vztahy. Nicméně **dohoda o obchodu a spolupráci takové výsadní vztahy mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií nezakládá, a to tím spíše že Spojené království není součástí evropského prostoru bez vnitřních hranic**. Navíc mechanismus předávání zavedený dohodou o obchodu a spolupráci se v určitých aspektech podstatně liší od mechanismu upraveného rámcovým rozhodnutím o evropském zatýkacím rozkazu.

V tomto kontextu musí vykonávající justiční orgán v případě, že se vyžádaná osoba dovolává nebezpečí porušení základního práva zakotveného Listinou, zkoumat všechny relevantní údaje, aby posoudil očekávatelnou situaci této osoby v případě předání do Spojeného království. To však na rozdíl od dvoufázového přezkumu⁷, který je třeba provést v rámci evropského zatýkacího rozkazu, předpokládá současné zohlednění jak pravidel a praxe obecně uplatňovaných v této zemi, tak zvláštností individuální situace této osoby, v případě neuplatnění zásad vzájemné důvěry a vzájemného uznávání.

Pokud jde o změnu pravidel podmíněného propuštění, Soudní dvůr rozhodl, že opatření týkající se výkonu trestu bude neslučitelné s Listinou pouze tehdy, pokud povede ke změně skutečného rozsahu trestu, který bylo možné uložit v době spáchání dotčeného trestného činu, což by mělo za následek uložení přísnějšího trestu, než je trest, jaký by bylo možné původně uložit.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné [znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

² [Dohoda o obchodu a spolupráci](#) mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé.

³ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 11 a 14, doplněna Dodatkovým protokolem a protokoly č. 4, 6, 7, 12, 13 a 16.

⁴ [Listina základních práv Evropské unie.](#)

⁵ [Rámcové rozhodnutí 2002/584 ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání](#) mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (dále jen „rámcové rozhodnutí“).

⁶ [Dohoda o vystoupení](#) Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii.

⁷ Co se týče evropského zatýkacího rozkazu, vykonávající justiční orgán musí v rámci první fáze určit, zda existují údaje, které mohou prokázat existenci skutečného nebezpečí porušení relevantního základního práva ve vystavujícím členském státě z důvodu buď systémových či všeobecných nedostatků, nebo nedostatků, které specificky dopadají na objektivně identifikovatelnou skupinu osob. V rámci druhé fáze vykonávající justiční orgán musí konkrétně a přesně ověřit, do jaké míry mohou mít nedostatky zjištěné v rámci první fáze dopad na osobu, na kterou se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, a zda s ohledem na její osobní situaci existují závažné a prokázané důvody domnívat se, že tato osoba bude v případě jejího předání do vystavujícího členského státu vystavena skutečnému nebezpečí porušení relevantního základního práva. Cílem povinnosti konstatovat existenci všeobecných nedostatků předtím, než bude možné konkrétně a přesně ověřit, zda osoba, na kterou se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, bude vystavena skutečnému nebezpečí porušení základního práva, je zajistit, aby takové ověření bylo možné provést pouze ve výjimečných případech. Tato povinnost tak představuje důsledek domněnky dodržování základních lidských práv vystavujícím členským státem, která vyplývá ze zásady vzájemné důvěry.